

“OKUL YÖNETİMİNE AİLE KATILIMI ÖLÇEĞİ”NİN GELİŞTİRİLMESİ

Yrd.Doç.Dr. Dr.Demirali Yaşar ERGİN

Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Ölçme Değerlendirme Anabilimdalı, Edirne, TÜRKİYE

demiraliergin@hotmail.com

Gül KURUM

Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi EYTPE Anabilimdalı, Edirne, TÜRKİYE.

kurumgul@hotmail.com

ÖZET

Bireylerin eğitim hayatlarının en önemli bölümü okullarda geçmektedir. Bu süreçte okul yönetimine büyük sorumluluk düşmektedir. Eskiden sert ve otoriter yaklaşımla bu sorumluluğun çok azını öğretmenlerle paylaşıp çoğunu kendi üzerinde tutan yönetim ve yöneticiler bulunmaktaydı. Günümüzün değişen insan ilişkileri ve rolleri, gelişen bilgi ve iletişim kanalları ile okul yönetimleri de eski anlayışlarını değiştirmeye başlamışlardır. Artık, okul yönetimleri de demokratik, katılımcı ve işbirlikçi idare politikaları benimseyerek eğitim-öğretimdeki sorumluluklarını paydaşları ile paylaşma yoluna olumlu bakmaktadırlar. Okul yönetimi, alınan kararlarda öğretmen, aile ve toplumla işbirliği yapmanın eğitim-öğretim sürecine olumlu katkılar sağladığının farkına varmıştır. Bu olumlu değişimden hareketle bu çalışmada, okul yöneticileri ve öğretmenlerin okul yönetimine aile katılımı hakkındaki tutumlarını ortaya koymak için bir ölçek geliştirmek amaçlanmıştır.

Çalışma, 2011-2012 bahar yarıyılında Edirne İli MEB İlköğretim ve Ortaöğretim okullarında görev yapmakta olan 192 yönetici ve öğretmen ile yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından okul yöneticileri ve öğretmenlerin tutumlarını saptamaya yönelik olarak hazırlanan “Okul Yönetimine Aile Katılımı Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 33 sorudan oluşmaktadır. Ölçek geliştirme istatistikleri olarak altboyutları belirlemek için varimax rotated faktör analizi kullanılmıştır. Her alt boyut için ayrı ayrı madde-toplam korelasyon katsayısı ve madde-hariç toplam korelasyon katsayısı hesaplanarak içtutarlık belirlenmiştir. Aynı şekilde maddelerin ayırtetme gücünü saptamak için üst çeyrek ve alt çeyrekler arası t-testi uygulanmıştır. Ölçek ve alt boyutlar için cronbach ve rulon katsayıları hesaplanarak güvenilirlik belirlenmiştir. Yapılan bu istatistiksel analizler sonucuna göre ölçeğin 3 faktörden (Okul-toplum işbirliği, Okulun Rolü, Ailenin Rolü) oluştuğu, geçerliliği ve güvenilirliğinin olduğu saptanmış, kullanılabilir olduğuna karar verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Aile katılımı, okul-aile işbirliği, okul yönetimi, ölçek geliştirme, geçerlik, güvenilirlik

ABSTRACT

Individuals' most important part of educational lives takes place at schools. In this process, big responsibility is taken by school management. In the past, there were school administrators taking most of the responsibility with the understanding of strict and authoritative management, by giving little to teachers. Thanks to current changing human relations and roles, developing means of knowledge and communication, school administrators begin to change their old styles of management. They look optimistic to share their power in education with other participants by adopting democratic, participative and collaborative managerial policy. School management becomes aware that collaboration with family and society contributes to education process. From this positive change, the aim of this study is to develop a scale to determine school administrators' and teachers' attitudes towards parent involvement in school management.

This study was conducted on parent involvement in school management in 2011-2012 academic year with 192 school administrators and teachers from primary and secondary schools of MEB, in Edirne. To

determine attitudes of school administrators and teachers, "Parent Involvement In School Management Scale", prepared by researchers, has been used as a means of data collection. The scale consists of 33 items. Varimax rotated factor analysis has been used as scale development statistics to ascertain sub-dimensions. For each sub-dimension internal consistency has been determined by item-total correlation coefficient and item-remainder correlation coefficient. Similarly, t-test has been applied between up and sub quarters to ascertain the power of discrimination. Cronbach and rulon coefficient for scale and sub-dimensions have been calculated to determine the reliability. As a result of these statistical analyses, it is stated that the scale consists of 3 factors (School-Society Collaboration, The Role of School, The Role of Family), and has validity and reliability, and it is decided that it can be usable.

Key Words: Parent involvement, school management, school-family collaboration, development of scale, validity, reliability

GİRİŞ

Aileler, çocuklarının hayatlarında doğumundan ilerleyen yaşlarına kadar en etkin role sahiptirler. Çocukların kritik olarak adlandırılan çağları genellikle aile içinde şekillenmektedir. Sonraki dönemleri hep bu alt yapı üzerine inşa edilmektedir. Aileler çocuklarını bir ömür boyu sürecek şekilde olumlu ya da olumsuz etkileyebilmektedirler. Ama aileler, bu derin etkinin pek de farkında olmamaktadırlar. Çocuk yetiştirmek, onun sadece fiziksel ihtiyaçlarını karşılamak değil, onu birey olarak hayata hazırlamak, eğitmektir. (Jeynes, 2012 ve Şad, 2012)

Okullar, belirli bir yaşa kadar ailede şekillenmiş bireylerin eğitim-öğretim faaliyetlerinden sorumludurlar. Hatta sadece bireylerin değil, ebeveynlerin, toplumun da eğitiminden sorumlu olmalıdırlar. Çünkü eğitim- öğretim faaliyetlerinin sürdürüldüğü açık sistem olan okullar, girdisini, toplumdandır, onu eğitim kurumlarında diğer paydaşların katkısı ile işler ve yine çıktı olarak topluma sunarlar. Birbirleriyle bu kadar etkileşim içinde olan okul ve aile kavramları birbirinden ayrı düşünülemez. Bireyin doğumundan okul çağına gelene kadar her türlü gereksiniminden sorumlu olan aile, bireyin okula başlamasıyla bu sorumluluğu okul ve toplumla paylaşmaya başlamaktadır. Bu yüzden bireyin okula başlaması ailenin dışlanması değil, ailenin okul yönetimi ve öğretmenlerle işbirliği yaparak bireyin hayata daha emin adımlarla hazırlanmasını gerektirmektedir. Bu süreçte en önemli görev öncelikle okul yöneticilerine sonra da öğretmenlere düşmektedir. Çünkü eski otoriter anlayışla yönetilen bir okulda yetki ve sorumluluklar aile bir yana öğretmenlerle bile zor paylaşılırken, günümüz demokratik ve çağdaş yönetim anlayışlarıyla okul yöneticileri daha paylaşımcı ve katılıma açık hale gelmiştir. Aktif olarak çalışan ve yasalarla resmileşen okul-aile birlikleri bunun somut bir örneğidir. Sonuç olarak; okul yönetimi okul-aile işbirliğini destekleyerek aile katılımını geliştirmelidir. (Çelenk, 2003 ve Bracke & Cort, 2012)

Sistem, birbiriyle ilişkili karmaşık öğelerin belirli amaçlara ulaşmak için birlikte çalışmasına dayalı bir bütünü ifade eder (Şişman, 2010). En basit haliyle, bu sistem içinde ortak amaç için bir araya gelmiş yöneticiler, çalışanlar ve çevre bulunmaktadır. Bu yaklaşıma göre okul da kendini oluşturan iç ve dış öğelerle bütün bir sistemdir. Girdi, işlem, çıktı, dönüt ve çevre olmak üzere beş değişkenden (Scott, 2008; Akt: Lunenberg, 2010) oluşan açık bir sistem olarak girdisini toplumdandır alan ve işledikten sonra yine topluma çıktı olarak sunan okullar toplumdandır ayrı düşünülemez (Pehlivan, 2000; Akt: Aydoğan, 2006).

Okul yönetiminin temel amacı, okul toplumunu oluşturan paydaşlar arasında koalisyonu oluşturmak ve okulun kaynaklarını bütünleştirip diğer insanlarla iletişime geçerek okulu amaçlarına uygun olarak yaşatmaktır

(Şişman, 2010). Bu kapsamda okul yönetiminin paydaşlarla işbirlik içinde çalıştığı katımlı yönetim anlayışı içinde olması gerekir. Katımlı yönetim özellikle iş dünyasında popülerlik kazanan ve demokratik gelişmenin bir parçası olarak tüm örgütlerde denenilen bir yönetim şeklidir. Bu yönetim şeklinde katılma hiyerarşiden daha ziyade uzmanlığa dayalıdır. Katımlı Yönetimin etkili olabilmesi için katılanların eşit ve yeterli düzeyde yetkilendirilmiş olması lazımdır. Katımlı Yönetim demokratik yönetim biçiminin temel gereklerindedir: *"Kararın sonuçlarından etkilenen, o konuda uzmanlığı olan, kararları uygulamadan sorumlu olan ve sonuçlarından etkilenen herkesin"* karara katılmasını öngörür (McPike, 1987; Akt: Özden, 1996). Bunun yanısıra; katımlı yönetim, örgütte ekip çalışmasına, oybirliğine dayalı karar verme ilkesine, çalışanların her seviyede karar alma sürecine katılımının teşvik edilmesine, diyalog, beyin fırtınası ve iletişime önem verilmesini önerir (Aktan, 1997; Akt: Kayhan, 2009). Katımlı Yönetimin başarısı büyük oranda okul yöneticisinin yönetim şekline ve tavırlarına bağlıdır. Okuldaki üst ve astların sorunu beraber tanımladıkları, analiz ettikleri, çözümler ürettikleri, alternatifleri seçtikleri, ve oybirliği ile karar verdikleri durumda Katımlı Yönetim uygulanabilmektedir (VWood, 1984; Akt: Özden, 1996). Zaten okul yönetimin işlevlerine katkı sağlayacak katımlı bir yönetim süreci; yönetici, öğretmen ve veli arasındaki bağı güçlendirirken diğer yandan sistem içinde bireylerin kendini ifade edememelerinden kaynaklanabilecek çatışmaları kontrol altına almayı kolaylaştırabilmektedir (Genç, 1990; Akt: Zencirci, 2010).

Toplumun en küçük yapı birimi olan aileler, okulları; okullar da aileleri etkilemektedir. Okul ve aileler birbiri ile yakından ilgili olduğu için birbirinden ayrı düşünülemez. Okullar ebeveynlerin desteği olmadan ilerleyemez (Paige, 2002; Akt: Bracke & Cortis, 2012). Bu yadsınamaz gerçek aileler ile okulların birlikte çalışmasını yani aile katılımını gerektirmektedir (Jacobs, 2008). Aile katılımı, farklı araştırmacı ve yazarlar tarafından farklı farklı yorumlanmıştır. Aile katılımı, genellikle, okul yönetim organlarında yer almak ya da okuldaki etkinlikleri organize etmek ve bağış toplamak amacıyla kurulmuş okul- aile birlikleri kalıplarıyla sınırlı tutulmuştur (Botha, Mentz, Roos, van der Westhuizen ve van Kerken, 2003; Akt: Majola, 2008). Squelch (1994) ise aile katılımını, okul toplantılarına katılmaktan bir adım daha ileri götürerek şöyle tanımlamaktadır: **Ailelerin hem ev hem de okul temelli etkinliklerde aktif ve istekli yer almasıdır** (Akt: Majola, 2008). Üstelik aile katılımı evde iyi ebeveynlik, ev ödevlerine yardım, öğretmenlerle iletişim, okul etkinliklerine katılmadan okul yönetiminde yer almaya kadar çok çeşitli alt başlıkları içinde barındırabilmektedir (Abouchaar & Desforges; 2003). Lemmer, (2002); Henderson & Berla, (1994) gibi çoğu araştırmacı okul- öğretmen- aile işbirliğini desteklemektedir ve bu işbirliğinin çocukların okuldaki gelişmelerini, kendilerine güvenlerini, okul devamlılığını ve ödevlerin düzenli şekilde tamamlanmasını olumlu etkilediğine inanmaktadır (Akt: Majola, 2008). Bu geniş aile katılımı çerçevesinde, Urie Bronfenbrenner (1986), gelişim psikoloğu, aile ve okulun bireyin gelişimindeki etkisini; *'Aile, insanın gelişim sürecinde ana kumanda da yer alırken, iç içe geçmiş farklı bağlam ve çevreler de gelişimi bir sonraki safhaya taşımak için etkileşimdedirler.'* şeklinde açıklamaktadır (Akt: Jacobs, 2008). Bronfenbrenner'ın (1986) bu konudaki teorisinin üç ayağı vardır: İlki ailenin bireyin sağlıklı gelişimi için yeme-içme gibi fiziksel ihtiyaçlarını karşıladığı ev hayatı safhasıdır. İkincisi, bireyin ilk safhada edindiklerini uygulama şansı verildiği; diğer gelişimsel çevreler safhasıdır. Bu çevreyi çoğunlukla okul oluşturmaktadır. Sonuncusu, bunlar arasında bağı sağlayan safhadır. İlkinde aileye, ikincisinde okula gönderme yapan Bronfenbrenner, sonuncu safhada okul- aile işbirliğini ima etmektedir (Akt: Jacobs, 2008).

Joyce Epstein aile katılımını daha anlaşılır kılmak adına program geliştiren okulları desteklemek için aile katılımını altı kategoride ele almıştır (Manitoba Education, 2002). İlki; okulu, çocuğun gelişim dönemiyle, evdeki durumuyla, çevre ilişkileriyle ilgili bilgilendirdiği ebeveynlik katılımıdır. Aileler, çocuklarını sağlıklı ve güvende tutarak, onlara rehberlik ederek, kendine güvenlerini geliştirerek ve okul- öğrenme konusunda onlarda olumlu tutum oluşmasını pekiştirerek bir sonraki dönemlerine hazırlarlar (Epstein, 2001; Akt: Smith ve Wohlstetter, 2009). İkincisi ailelerin öğretmen-okul yöneticisi-öğrenci üçgenini içeren okulla iletişimini sağlayan iletişimsel katılımıdır. Bu iletişim, velilerle en azından ayda ya da yılda bir yapılan toplantılarla, haftalık/aylık öğrenci dosyalarının aile görüşü için eve gönderilmesiyle ya da karne günlerinde hem öğrencilere hem de ailelere yönelik notları düzeltme amaçlı yapılan konferanslarla sağlanabilir (Epstein, 1995). Günümüz teknolojisini de göz önünde bulundurduğumuzda telefon ve internet olanaklarını da iletişimsel katılıma eklenebilir. Üçüncüsü yaygın olarak görülen gönüllülük katılımıdır. Bu katılımda aileler okul için gönüllü eğitimi alıp okulda daha etkin olabilmektedirler. Bu etkinliklerini, öğretmenlere hem okul içi hem de okul dışı faaliyetlerde yardım ederek ve aile çalışmaları düzenleyerek göstermektedirler (Epstein, 2001; Akt: Smith ve Wohlstetter, 2009). Dördüncüsü, evde öğrenime katılımıdır. Veliler öğrencilerin ihtiyaçlarıyla okul arasında iletişimi sağlayabilirler. Evde öğrenme etkinlikleri ebeveynlerin yardımını gerektirmektedir. Bunu çocuklarıyla eğitici oyunlar oynayarak, şarkılar söyleyerek, müzeleri ziyaret ederek, hikâyeler anlatarak, ev ödevleri üzerinde birlikte çalışarak yapabilirler (Epstein, 2001; Akt: Smith ve Wohlstetter, 2009). Beşinci katılım karar vermede katılımıdır. Aileler okul yönetiminde söz sahibi olabilirler. Bunu da örgütlenip aile birlikleri kurarak yapabilirler (Epstein, 1995). Sonuncusu ise toplumla işbirliği katılımıdır. Çünkü okullar aileden sonra toplumun refahı için önemli bir etkiye sahiptir. Bu kapsamda hem aileler hem de öğrenciler toplumun kültürel yapısıyla ilgili bilgilendirilebilirler (Epstein, 1995). Düzenlenen eğitici etkinliklerde yer almaları da toplumla kaynaşmalarını sağlamaktadır. (Epstein, 1997; Epstein & Salinas, 2004).

Okul yönetimi, başarılı bir okul-aile işbirliği sağlamada kilit noktadadır. Okul yönetimi; öğretmen, öğrenci, aile ve toplumu okul ve öğrenci yararına birlikte çalışmak için ikna etmelidir. Üstelik samimi bir okul-aile işbirliğinde önemli rol oynayan yöneticiler, katılımcı karar verme gibi belli yetkilerini öğretmen, aile ve toplumla paylaşmada istekli olmalıdırlar. Böylece, paydaşlar hem okula karşı aidiyet kazanırlar hem de kararların sorumluluklarını alırlar (Rapp & Duncan, 2012).

Okul yöneticileri, demokratik bir aile katılımı yaratmak için üç uygulama gerçekleştirebilir (Henderson ve diğerleri, 2007; Akt: Rapp & Duncan, 2011): a) bütçe, öğrenci güvenliği, okul politikaları hakkındaki fikirlerini, hislerini, endişelerini ifade etmeleri için aileleri karar verme sürecine katmak. b) toplum değerleri ve beklentileri hakkında ailelerin farkındalığını arttırmak. c) aile, toplumsal örgütler ve kaynaklar arasında sağlam bağlar kurmak. Böyle bir sistemi organize etmek çok boyutlu bir liderliği ve öğrenmeye, okulda işbirliğine, sınıf seviyelerine ve eşitliğe dayanan çok boyutlu bir yaklaşımı gerektirir (Epstein & Rodriguez-Jansorn, 2004; Akt: Rapp & Duncan, 2012).

Walker ve diğerleri(2005) de Henderseon ve diğerlerinin (2007) üç aşamalı aile katılımı uygulamasına alternatif olarak okul yöneticisinin merkezde olduğu bir model önermiştir. Bu modelin üç ayağı vardır: Birincisi, ailelerin motivasyonel inançlarıdır. Bu, ailelerin eğitimle ilgili sorumluluklarından ne anladıklarıyla ilgilidir. Bu aşamada aileler katılımlarının olumlu sonuç vereceğine inanmalıdır. Bunun için okul yöneticilerinin aileleri sadece dinlemeleri değil, onlara okul yönetiminde aktif roller vermesi gerekir. Bir sonraki aşama olağan okul

davetleridir. Okul yöneticileri, öğretmenleri; devamsızlık, başarı, destekleyici ev ödevleri konusunda ailelerle konuşmak ve sürekli iletişimde olmak için teşvik etmelidirler. Hele ki ebeveynlerin okulla ilgili konularda çocuklarından aldıkları davetler aile katılımını arttırmada daha etkilidir. Son aşama hayata dair değişkenlerle ilgilidir. Aileler kendilerini güçlü hissettikleri konularda, rahat oldukları yerlerde daha fazla katılım gösterirler (Walker ve diğerleri, 2005). Bu modelden yola çıkan Walker ve diğerleri (2005) yedi alt boyuttan oluşan aile katılım ölçeği geliştirmiştir. Yedi alt boyut şöyledir: 1) Çocuğun eğitimine katılımda ailenin rolü. 2) Çocuğun okul başarısına yardım etmede ebeveynsel öz yeterlik. 3) Okuldan katılım için olağan davetlerin ailede algısı. 4) Çocuktan katılım için gelen davetlerin ailede algısı. 5) Öğretmenden katılım için gelen davetlerin ailede algısı. 6) Ailenin hayata dair algısı. 7) Okul temelli-ev temelli faaliyetlerde aile katılımı (Walker ve diğerleri, 2005).

Jeynes (2012) aile katılım programları ile akademik başarı arasındaki ilişkiye bakmıştır. Aile katılımı ile akademik başarı arasında olumlu ilişki bulunmuştur. Ancak öğrenciler bir üst sınıfa geçtikçe aile katılımı azalmıştır. Yani aile katılımı en çok ilkokulda görülmektedir. Bu araştırmada, ev ödevi kontrolleri, okuma etkinlikleri, öğretmen- ebeveyn iletişimini kapsayan aile katılım programları da değerlendirilmiş ve öğrencilere en çok hangi katılım çeşidinin faydası olduğu bulunmuştur. Böylelikle aileler de çocuklarının ihtiyaçlarına ve okulun amaçlarına göre katılım göstermişlerdir (Jeynes, 2012).

Bracke & Cort (2012) yaptığı çalışmada öncelikle aile katılımının sınırlarını; toplantılara katılan aileler, okul dönemi boyunca öğretmenle iletişimde olanlar, okul saatleri içinde okul faaliyetlerine katılanlar, okul saatleri içinde-dışında ve haftasonları düzenlenen etkinliklere katılanlar şeklinde belirtmiştir. Ailelerin katılımları okul başarısında etkilidir ve aileler öğrencilerin başarısını ve eğitimini etkilemektedirler. Bundan yola çıkarak araştırmada, eğitim-öğretimde aile katılımının çok önemli olduğu ve ailelerin gönüllü katılım sergiledikleri sonuçları çıkmıştır (Bracke & Cort, 2012).

Şad (2012) araştırmasında; ailelerin çocuklarının kişiliklerinin ve sosyo-kültürel gelişmelerini desteklemelerinin, okuldaki etkinliklere gönüllü olarak katılmalarının, çocuklarıyla olumlu bir iletişim içerisinde olmalarının Türkçe, Matematik ve Fen ve Teknoloji derslerindeki akademik başarılarının anlamlı değişkenleri olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu süreçte ailelerin çocuklarıyla birebir ilgilenmeleri söz konusudur (Şad, 2012). Çelenk (2003)'in 'Okul Başarısının Önkoşulu: Okul-Aile Dayanışması' adlı çalışmasında da destekleyici, şefkatli, olumlu aile ilişkileri olan ve okul-öğretmen-aile iletişimi düzenli olan çocuklar ile koruyucu aile yanında gerçek şefkat, ilgi, destek gören çocukların okul başarılarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Çelenk, 2003).

Türkiye'de anne ve babaları, çocukların eğitimine katmak ve okul ile aile arasında etkili bir işbirliğinin gerçekleşmesini sağlamak amacıyla 1947 yılından beri okullarda okul-aile birlikleri kurulmaktadır (Yiğit ve Bayraktar, 2006). Milli Eğitim Bakanlığı Okul-Aile Birliği Yönetmeliğine göre okul yöneticileri, öğretmenler ve öğrenci velileri okul-aile birliğinin üyeleridir (MEB, 2012). Yurtdışında PTA (Parent-Teacher Association) olarak geçen bu birlik, ebeveynleri dinlemek, okul hakkında onları daha fazla bilgilendirmek ve çocuklarının eğitimlerini nasıl geliştirecekleri konusunda ailelere yardım etmeyi amaçlar. PTA'lar okul-aile işbirliği ve iletişimi için muhteşem bir yapıdır (PTA-UK, 2012). Tanımlardan yola çıkarak hem yurtdışında hem de Türkiye'de okul-aile birliklerinin genel amacının öğrencilerin başarısını arttırmayı ve aile-okul iletişimini geliştirmeyi amaçladığı söylenebilir. Ancak bu amaca ailelerin sadece okul toplantılarına gelmeleri, evde

ödevlere yardım etmeleri ya da bağışta bulunmaları ile ulaşılamaz. Ailelerin okul yönetimiyle ilgili bilinçlendirilmeleri, hak ve sorumluluklarının farkına varmaları sağlanmalıdır. Bilinçli aileler, okul yönetiminde belli ölçüde söz sahibi olarak, kararlara katılarak ve fikirlerini tartışarak daha demokratik yönetimlerle daha başarılı nesiller yetiştirebilir. Daha önce de değindiğimiz gibi okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin anlayışları aile katılımında çok önemlidir. Bu anlayıştan yola çıkarak, okul yöneticileri ve öğretmenlerin okul yönetimine aile katılımı hakkındaki tutumları nasıldır, sorusuna yanıt arayan araştırmacılar açısından, böyle bir ölçeğin geliştirilmesi önemli bir çalışmadır.

YÖNTEM

Çalışma, 2011-2012 bahar yarıyılında Edirne İli MEB İlköğretim ve Ortaöğretim okullarında görev yapmakta olan 192 yönetici ve öğretmen ile yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından okul yöneticileri ve öğretmenlerin tutumlarını saptamaya yönelik olarak hazırlanan “Okul Yönetimine Aile Katılımı Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 33 sorudan oluşmaktadır. Ölçek geliştirme istatistikleri olarak altboyutları belirlemek için varimax rotated faktör analizi kullanılmıştır. Her alt boyut için ayrı ayrı madde-toplam korelasyon katsayısı ve madde-hariç toplam korelasyon katsayısı hesaplanarak içtutarlık belirlenmiştir. Aynı şekilde maddelerin ayırtetme gücünü saptamak için üst çeyrek ve alt çeyrekler arası t-testi uygulanmıştır. Ölçek ve alt boyutlar için cronbach ve rulon katsayıları hesaplanarak güvenilirlik belirlenmiştir. Yapılan bu istatistiksel analizler sonucuna göre ölçeğin 3 faktörden (Okul-toplum işbirliği, Okulun Rolü, Ailenin Rolü) oluştuğu, geçerliliği ve güvenilirliğinin olduğu saptanmış, kullanılabilir olduğuna karar verilmiştir.

SONUÇLAR

Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemede exploratory factor analysis kullanılmıştır. Verilerin faktör analizi yapmaya uygunluğu KMO ve Bartlett testleri ile değerlendirilmiş ve istatistiksel gereklilikleri karşıladığı saptanmıştır. (Tablo 1)

Tablo 1. KMO and Bartlett Testleri

Kaiser-Meyer-Olkin		,966
Bartlett	Kaykare	5306,194
	sd	528
	p	,000

Eigen değeri 1 ve daha yukarı olan bileşenlerin seçileceği şekilde yapılan analizde 3 faktör oluşmuştur. İhraç (extraction) yöntem olarak temel bileşenler (principal component) analizi kullanılmıştır. 3 faktör toplam değişkenliğin yüzde 64.355’ini açıklamaktadır. (Tablo 2)

Tablo 2. Total Variance Explained

Bileşen	İlk Eigen değerleri			Kareler Toplamı			Döndürülmüş Kareler Toplamı		
	Toplam	Varyansın %	Birikimli %	Toplam	Varyansın %	Birikimli %	Toplam	Varyansın %	Birikimli %
1	18,536	56,171	56,171	18,536	56,171	56,171	8,238	24,963	24,963
2	1,517	4,598	60,769	1,517	4,598	60,769	6,569	19,905	44,868
3	1,183	3,586	64,355	1,183	3,586	64,355	6,431	19,487	64,355
4	,987	2,990	67,345						

"Varimax rotated" faktör analizi sonuçlarına göre faktörler ve hangi maddeleri içerdikleri belirlenmiştir. Ölçeğin 3 faktörden oluştuğu belirlenmiştir. (Tablo 3)

Tablo 3. Döndürülmüş Bileşen Matrisi^a

No	Maddeler	Faktör	Bileşen		
			1	2	3
1	Okul yönetimi ve öğretmenler öğrencilerini aileleri kadar iyi tanımalıdır.	2	,469	,490	,255
2	Aileler çocuklarının ruhsal/fiziksel gelişimlerini daha yakından takip etmelidir.	3	,326	,525	,581
3	Aileler çocuklarının eğitim-öğretim faaliyetlerini desteklemek için evde uygun ortamları sağlamalıdır.	3	,342	,547	,569
4	Okul, çocukları anlayabilmek için ailelerinin yapılarını, kültürlerini, beklentilerini, özgeçmişlerini bilmelidir.	2	,312	,649	,309
5	Okul ve aileler arasında çift yönlü iletişim olmalıdır.	2	,347	,618	,478
6	Okul, öğrencilerin başarı/başarısızlık durumlarıyla ilgili aileleri bilgilendirmelidir.	2	,279	,678	,448
7	Okul, ailelerden gelen olumlu/olumsuz eleştirilere açık olmalıdır.	2	,216	,712	,139
8	Aileler, veli toplantıları dışında da okulu ziyaret etmelidir.	2	,272	,664	,214
9	Aileler, öğrenci-veli-okul yönetimi iletişimini geliştirmek amacıyla okulda düzenlenen sanatsal/egitsel etkinliklere katılmalıdır.	1	,447	,443	,399
10	Okulda okul yönetimi-öğrenci-veli arasında etkili iletişimi geliştirici eğitsel faaliyetler düzenlenmelidir.	2	,425	,598	,314
11	Aileler okul yönetimine katılımında gönüllülük konusunda bilinçlendirilmelidir.	2	,375	,503	,432
12	Okul, ailelerin katılımını sağlamak için demokratik bir tavır almalıdır.	2	,412	,568	,263
13	Etkin gönüllülük faaliyetlerinde çekingen olan aileler öncelikle seyirci olarak katılım göstermelidir.	2	,261	,653	,201
14	Aileler, eğitim-öğretim faaliyetlerinin sadece okullarda sürdürüldüğü anlayışını değiştirmelidir.	3	,232	,411	,607
15	Aileler, okulda yapılan eğitim-öğretim faaliyetlerini evde öğretici etkinliklerle desteklemelidir.	3	,233	,167	,816
16	Aileler çocuklarının evde öğrenme etkinlikleriyle ilgili okulla işbirliği içinde çalışmalıdır.	3	,357	,254	,783
17	Aileler, evde eğitici çalışmalar için çocuklarına yeterli zaman ayırmalıdır.	3	,416	,350	,724
18	Aileler, okul dışında öğrenme çevrelerinde olumlu/olumsuz örneklere maruz kalan çocuklarını kontrol etmelidirler.	3	,294	,455	,652
19	Okul, evde öğrenmeyle ilgili ailelerle sürekli irtibat ve işbirliği içinde olmalıdır.	3	,445	,310	,590
20	Okul, ailelerin daha aktif katılımını sağlamak için onları haklarıyla ilgili bilgilendirmelidir.	1	,566	,327	,293
21	Okul, hem içindeki öğrencileri hem de çevredeki bireyleri eğiten, yol gösteren bir kurum olmalıdır.	1	,594	,364	,333
22	Okul, öğretmen-öğrenci-veliler ve çevresiyle birlikte sosyal bir bütün olmalıdır.	1	,619	,394	,468
23	Okul, eğitim-öğretim sürecinde çevresindeki sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği içinde olmalıdır.	1	,665	,244	,246
24	Okul, ayırım gözetmeksizin her çocuğu ve aileyi kabul etmelidir.	1	,578	,219	,376
25	Okul, toplumdaki kaynakları ve hizmetleri eğitim için toplumun yararına kullanılmalıdır.	1	,565	,309	,453
26	Okul örgütünün öğrenme sürecine sadece öğretmenler ve öğrenciler değil; toplum ve aileler de dahil edilmelidir.	1	,647	,333	,065
27	Okullarda hem eğitsel hem de sanatsal faaliyetlere yer verilmelidir.	1	,682	,313	,365
28	Okul sadece sınırları içindeki kişileri değil çevredeki bireyleri de eğiten bir kurum olmalıdır.	1	,710	,244	,129
29	Okul, aileleri ve toplumun diğer üyelerini eğitim-öğretimdeki başarıda ne kadar etkili oldukları konusunda bilinçlendirmelidir.	1	,729	,284	,395
30	Öğretmenler, eğitim-öğretimde onlara yardımcı olacak aile katılımı, ailelerle	1	,717	,229	,202

	işbirliği konusunda bilinçlendirilmelidir.				
31	Daha etkili ve hızlı iletişim için okul ve aileler telefon, bilgisayar, internet vb. araçlardan faydalanmalıdır.	1	,648	,176	,407
32	Aile- okul işbirliğinin sağlanabilmesi için ailelerle okul yönetimi arasında sağlıklı bir güven ortamı oluşturulmalıdır.	1	,664	,364	,360
33	Okul, ailelere çocuklarıyla birlikte okul sisteminin vazgeçilmez bir parçası olduklarını hissettirmelidir..	1	,693	,372	,385

Faktör analizi sonuçlarına göre belirlenen 3 faktör şunlardır;

F1	Okul-toplum işbirliği
F2	Okulun Rolü
F3	Ailenin Rolü

Boyutlar arası içtutarlık güvenilirliği saptamak için madde-toplam korelasyon ve madde-hariç toplam korelasyon katsayıları hesaplandı. Faktör toplamlarının ölçek toplamıyla ilişkilerini sorgulamak için hesaplanan Rulon=0.799, Croanbach α =0.935 olarak bulunmuştur. Bu analizlere göre tüm faktörlerin ölçeğin toplamı ile içtutarlık gösterdiği görülmüştür. (Tablo 4)

Tablo 4. Boyutlararası İchtutarlık Analizi

Faktör	madde-toplam korelasyon katsayısı			madde- hariç toplam korelasyon katsayısı		
	rit	sd	p	rir	sd	p
F1	0,942	190	p<.01	0,865	190	p<.01
F2	0,938	190	p<.01	0,870	190	p<.01
F3	0,945	190	p<.01	0,868	190	p<.01
	rulon			croanbach		
	0,799			0,935		

Tüm faktörlerin her biri için ayrı ayrı içtutarlık güvenilirliği saptamak amacıyla madde-toplam korelasyon ve madde-hariç toplam korelasyon, Rulon, Croanbach α katsayıları hesaplandı. Bu analizlere göre tüm itemlerin faktör analiziyle belirlenmiş olan faktörleri ile içtutarlık gösterdiği görülmüştür. (Table 5-7).

Tablo 5. Faktör 1 İçin Maddelerarası İchtutarlık Analizi

Maddeler	madde-toplam korelasyon katsayısı			madde- hariç toplam korelasyon katsayısı		
	rit	sd	p	rir	sd	p
9	0,718	190	p<.01	0,675	190	p<.01
20	0,711	190	p<.01	0,671	190	p<.01
21	0,772	189	p<.01	0,734	189	p<.01
22	0,853	190	p<.01	0,829	190	p<.01
23	0,736	190	p<.01	0,691	190	p<.01
24	0,726	190	p<.01	0,672	190	p<.01
25	0,782	190	p<.01	0,744	190	p<.01
26	0,698	190	p<.01	0,645	190	p<.01
27	0,834	190	p<.01	0,805	190	p<.01
28	0,726	190	p<.01	0,678	190	p<.01
29	0,872	190	p<.01	0,851	190	p<.01
30	0,744	190	p<.01	0,698	190	p<.01
31	0,765	190	p<.01	0,725	190	p<.01

32	0,827	190	p<.01	0,799	190	p<.01
33	0,870	190	p<.01	0,846	190	p<.01
	rulon			croanbach		
	0,943			0,952		

Tablo 6. Faktör 2 İçin Maddelerarası İchtutarlık Analizi

Maddeler	madde-toplam korelasyon katsayısı			madde- hariç toplam korelasyon katsayısı		
	rit	sd	p	rir	sd	p
1	0,737	190	p<.01	0,650	190	p<.01
4	0,785	190	p<.01	0,729	190	p<.01
5	0,841	190	p<.01	0,798	190	p<.01
6	0,839	190	p<.01	0,793	190	p<.01
7	0,715	190	p<.01	0,638	190	p<.01
8	0,727	190	p<.01	0,660	190	p<.01
10	0,806	190	p<.01	0,760	190	p<.01
11	0,759	190	p<.01	0,705	190	p<.01
12	0,759	190	p<.01	0,692	190	p<.01
13	0,718	190	p<.01	0,639	190	p<.01
	rulon			croanbach		
	0,938			0,920		

Tablo 7. Faktör 3 İçin Maddelerarası İchtutarlık Analizi

Maddeler	madde-toplam korelasyon katsayısı			madde- hariç toplam korelasyon katsayısı		
	rit	sd	p	rir	sd	p
2	0,833	190	p<.01	0,776	190	p<.01
3	0,845	190	p<.01	0,796	190	p<.01
14	0,784	190	p<.01	0,715	190	p<.01
15	0,812	190	p<.01	0,753	190	p<.01
16	0,872	190	p<.01	0,828	190	p<.01
17	0,896	190	p<.01	0,859	190	p<.01
18	0,842	190	p<.01	0,788	190	p<.01
19	0,813	190	p<.01	0,749	190	p<.01
	rulon			croanbach		
	0,951			0,939		

Yüksek düzeyde tutuma sahip kişiler ile düşük düzeyde tutuma sahip kişileri ayırt etme gücünü saptamak için üst çeyreklikteki kişiler ile alt çeyreklikteki kişiler arasında fark olup olmadığını analiz etmeye yönelik t testi kullanılmıştır. Faktör toplamlarının ölçek toplamına göre oluşturulan çeyreklikler arasındaki farkını sorgulamak için hesaplanan t sonuçlarına göre tüm faktörlerin ölçeğin toplamına göre yüksek ve düşük tutum düzeyindeki kişileri ayırt etmeye hizmet ettiği görülmüştür. (Tablo 8)

Tablo 8. Faktörler İçin Ayırtetme Gücü t Testi Sonuçları

Faktör	Üst Çeyreklik			Alt Çeyreklik			karşılaştırma			
	n	\bar{x}	ss	n	\bar{x}	ss	t	sd	p	
F1	52	4,712	0,193	52	3,456	0,846	10,330	102	0,0000	p<.01
F2	52	4,781	0,146	52	3,625	0,784	10,356	102	0,0000	p<.01
F3	52	4,875	0,149	52	3,666	0,942	9,056	102	0,0000	p<.01

Tüm faktörlerin her biri için ayrı ayrı yüksek düzeyde tutuma sahip kişiler ile düşük düzeyde tutuma sahip kişileri ayırt etme gücünü saptamak için t testi kullanılmıştır. Maddelerin faktör toplamına göre oluşturulan çeyreklikler arasındaki farkını sorgulamak için hesaplanan t sonuçlarına göre tüm faktörlerde tüm maddelerin yüksek ve düşük tutum düzeyindeki kişileri ayırt etmeye hizmet ettiği görülmüştür. (Tablo 9-11)

Tablo 9. Faktör 1 İçin Ayırtetme Gücü t Testi Sonuçları

Item	Üst Çeyreklik			Alt Çeyreklik			karşılaştırma			
	n	\bar{x}	ss	n	\bar{x}	ss	t	sd	p	
9	52	4,788	0,412	52	3,673	1,061	6,996	102	0,0000	p<.01
20	52	4,577	0,499	52	3,288	0,800	9,756	102	0,0000	p<.01
21	52	4,885	0,323	51	3,412	1,004	9,889	101	0,0000	p<.01
22	52	4,942	0,235	52	3,577	0,936	10,102	102	0,0000	p<.01
23	52	4,846	0,364	52	3,327	1,043	9,823	102	0,0000	p<.01
24	52	4,750	0,622	52	3,308	1,197	7,635	102	0,0000	p<.01
25	52	4,885	0,323	52	3,481	1,129	8,540	102	0,0000	p<.01
26	52	4,731	0,448	52	3,212	1,109	9,074	102	0,0000	p<.01
27	52	4,885	0,323	52	3,481	1,146	8,421	102	0,0000	p<.01
28	52	4,731	0,564	52	3,096	0,934	10,696	102	0,0000	p<.01
29	52	4,885	0,323	52	3,423	1,016	9,787	102	0,0000	p<.01
30	52	4,635	0,525	52	3,135	1,155	8,442	102	0,0000	p<.01
31	52	4,750	0,590	52	3,500	1,196	6,692	102	0,0000	p<.01
32	52	4,846	0,364	52	3,596	1,034	8,143	102	0,0000	p<.01
33	52	4,942	0,235	52	3,462	1,111	9,313	102	0,0000	p<.01

Tablo 10. Faktör 2 İçin Ayırtetme Gücü t Testi Sonuçları

Item	Üst Çeyreklik			Alt Çeyreklik			karşılaştırma			
	n	\bar{x}	ss	n	\bar{x}	ss	t	sd	p	
1	52	4,865	0,345	52	3,385	1,140	8,878	102	0,0000	p<.01
4	52	4,750	0,437	52	3,615	0,953	7,729	102	0,0000	p<.01
5	52	4,981	0,139	52	3,846	1,073	7,486	102	0,0000	p<.01
6	52	4,962	0,194	52	3,673	1,043	8,676	102	0,0000	p<.01
7	52	4,846	0,364	52	3,404	0,955	10,077	102	0,0000	p<.01
8	52	4,865	0,397	52	3,673	0,901	8,643	102	0,0000	p<.01
10	52	4,865	0,345	52	3,615	0,718	11,206	102	0,0000	p<.01
11	52	4,712	0,457	52	3,712	0,848	7,412	102	0,0000	p<.01
12	52	4,808	0,445	52	3,538	1,019	8,155	102	0,0000	p<.01
13	52	4,577	0,537	52	3,250	1,064	7,951	102	0,0000	p<.01

Tablo 11. Faktör 3 İçin Ayırtetme Gücü t Testi Sonuçları

Item	Üst Çeyreklik			Alt Çeyreklik			karşılaştırma			
	n	\bar{x}	ss	n	\bar{x}	ss	t	sd	p	
2	52	4,865	0,397	52	4,077	1,412	3,838	102	0,0000	p<.01
3	52	4,865	0,345	52	4,058	1,259	4,419	102	0,0000	p<.01
14	52	4,731	0,528	52	3,692	1,130	5,947	102	0,0000	p<.01
15	52	4,673	0,585	52	3,673	1,004	6,145	102	0,0000	p<.01
16	52	4,692	0,506	52	3,596	1,089	6,516	102	0,0000	p<.01
17	52	4,788	0,412	52	3,673	1,184	6,355	102	0,0000	p<.01
18	52	4,731	0,528	52	3,865	1,253	4,545	102	0,0000	p<.01
19	52	4,615	0,530	52	3,442	1,127	6,725	102	0,0000	p<.01

Yapılan tüm istatistiksel analizler sonucunda 3 faktör ve 33 maddeden oluşan ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğuna, kullanılabilirliğine karar verilmiştir. Hiçbir madde reverse değerlendirmeli değildir.

OKUL YÖNETİMİNE AİLE KATILIMI ÖLÇEĞİ

Aşağıdaki ifadeleri okuyarak size uygunluk derecesine göre her ifadenin karşısında bulunan seçeneklerden yalnızca birinin içine X koyarak içtenlikle cevaplayınız

		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1)	Okul yönetimi ve öğretmenler öğrencilerini aileleri kadar iyi tanımalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
2)	Aileler çocuklarının ruhsal/fiziksel gelişimlerini daha yakından takip etmelidir.	☐	☐	☐	☐	☐
3)	Aileler çocuklarının eğitim-öğretim faaliyetlerini desteklemek için evde uygun ortamları sağlamalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
4)	Okul, çocukları anlayabilmek için ailelerinin yapılarını, kültürlerini, beklentilerini, özgeçmişlerini bilmelidir.	☐	☐	☐	☐	☐
5)	Okul ve aileler arasında çift yönlü iletişim olmalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
6)	Okul, öğrencilerin başarı/başarısızlık durumlarıyla ilgili aileleri bilgilendirmelidir.	☐	☐	☐	☐	☐
7)	Okul, ailelerden gelen olumlu/olumsuz eleştirilere açık olmalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
8)	Aileler, veli toplantıları dışında da okulu ziyaret etmelidir.	☐	☐	☐	☐	☐
9)	Aileler, öğrenci-veli-okul yönetimi iletişimini geliştirmek amacıyla okulda düzenlenen sanatsal/egitsel etkinliklere katılmalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
10)	Okulda okul yönetimi-öğrenci-veli arasında etkili iletişimi geliştirici eğitsel faaliyetler düzenlenmelidir.	☐	☐	☐	☐	☐
11)	Aileler okul yönetimine katılımında gönüllülük konusunda bilinçlendirilmelidir.	☐	☐	☐	☐	☐
12)	Okul, ailelerin katılımını sağlamak için demokratik bir tavır almalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
13)	Etkin gönüllülük faaliyetlerinde çekingen olan aileler öncelikle seyirci olarak katılım göstermelidir.	☐	☐	☐	☐	☐
14)	Aileler, eğitim-öğretim faaliyetlerinin sadece okullarda sürdürüldüğü anlayışını değiştirmelidir.	☐	☐	☐	☐	☐
15)	Aileler, okulda yapılan eğitim-öğretim faaliyetlerini evde öğretici etkinliklerle desteklemelidir.	☐	☐	☐	☐	☐
16)	Aileler çocuklarının evde öğrenme etkinlikleriyle ilgili okulla işbirliği içinde çalışmalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
17)	Aileler, evde eğitici çalışmalar için çocuklarına yeterli zaman ayırmalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
18)	Aileler, okul dışında öğrenme çevrelerinde olumlu/olumsuz örneklerle maruz kalan çocuklarını kontrol etmelidirler.	☐	☐	☐	☐	☐
19)	Okul, evde öğrenmeyle ilgili ailelerle sürekli irtibat ve işbirliği içinde olmalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
20)	Okul, ailelerin daha aktif katılımını sağlamak için onları haklarıyla ilgili bilgilendirmelidir.	☐	☐	☐	☐	☐
21)	Okul, hem içindeki öğrencileri hem de çevredeki bireyleri eğiten, yol gösteren bir kurum olmalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
22)	Okul, öğretmen-öğrenci-veliler ve çevresiyle birlikte sosyal bir bütün olmalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
23)	Okul, eğitim-öğretim sürecinde çevresindeki sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği içinde olmalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
24)	Okul, ayırım gözetmeksizin her çocuğu ve aileyi kabul etmelidir.	☐	☐	☐	☐	☐
25)	Okul, toplumdaki kaynakları ve hizmetleri eğitim için toplumun yararına kullanılmalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐

26)	Okul örgütünün öğrenme sürecine sadece öğretmenler ve öğrenciler değil; toplum ve aileler de dahil edilmelidir.	☐	☐	☐	☐	☐
27)	Okullarda hem eğitsel hem de sanatsal faaliyetlere yer verilmelidir.	☐	☐	☐	☐	☐
28)	Okul sadece sınırları içindeki kişileri değil çevredeki bireyleri de eğiten bir kurum olmalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
29)	Okul, aileleri ve toplumun diğer üyelerini eğitim-öğretimdeki başarıda ne kadar etkili oldukları konusunda bilinçlendirmelidir.	☐	☐	☐	☐	☐
30)	Öğretmenler, eğitim-öğretimde onlara yardımcı olacak aile katılımı, ailelerle işbirliği konusunda bilinçlendirilmelidir.	☐	☐	☐	☐	☐
31)	Daha etkili ve hızlı iletişim için okul ve aileler telefon, bilgisayar, internet vb. araçlardan faydalanmalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
32)	Aile- okul işbirliğinin sağlanabilmesi için ailelerle okul yönetimi arasında sağlıklı bir güven ortamı oluşturulmalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
33)	Okul, ailelere çocuklarıyla birlikte okul sisteminin vazgeçilmez bir parçası olduklarını hissettirmelidir..	☐	☐	☐	☐	☐

KAYNAKLAR

Abouchaar, A. and Desforjes, C. (2003). Involvement, Parental Support, and Family Education On pupil Achievements and Adjustment, *Research Report*, Quen's Printer.

Aydoğan, İ. (2006). İlköğretim Okullarında Okul- Çevre İlişkilerinin Düzeyi, *Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1(2).

Bracke, D. and Corts, D. (2012). Parental Involvement And The Theory Of Planned Behavior, *Education Periodical*, 133(1), 188-202.

Çelenk, S. (2003). Okul Başarısının Ön Koşulu: Okul Aile Dayanışması, *İlköğretim Online E-dergi*, 2(2), 28-34. ilkogretim-online.org.tr/vol2say2/v02s02d.pdf. (12.11.2012)

Epstein, J. L. and Salinas, K. C. (2004). Partnering with Families and Communities, *Educational Leadership Journal*, 61(8), 12-18.

Epstein, J. L. (1997). *School, Family and Community Partnerships: Your Handbook For Action*, California: Corwin Press.

Epstein, J. L. (1995). School/Family/Community Partnerships: Caring For The Children We Share, *Phi Delta Kappan Magazine*, 76(9), 702-712.

Jacobs, A. B. (2008). Perspectives On Parent Involvement: How Elementary Teachers Use Relationships With Parents to Improve Their Practice, *Unpublished Dissertation*, University of Maryland,

Jeynes, W. (2012). A Meta-Analysis of the Efficacy of Different Types of Parental Involvement Programs For Urban Students, *Urban Education*, 47(4), 706-742.

Kayhan, N. (2009). *21. Yüzyılda Japonya'da İnsan Kaynakları Yönetimi ve Endüstriyel İlişkiler Sistemindeki Değişim*, Türkiye Haber İş Sendikası Yayınları.

Lunenberg, C. F. (2010). Schools as Open Systems, *Schooling Journal*, 1(1), Sam Houston State University, 1-5.

Majola, J. (2008). The Role Of The School Management In The Promotion Of Parental Involvement In Township Schools In Georgia, *Unpublished Master Thesis*, Nelson Mandela Metropolitan University.

Manitoba Education, Training and Youth (2002). Working For: Families- Schools Community, Towards Inclusion: From Challenges to Possibilities: Planning For Behaviour.

Milli Eğitim Bakanlığı Okul-Aile Birliği Yönetmeliği. (2012). *T. C. Resmi Gazete*, 28199, 09 Şubat 2012.

Özden, Y. (1996). Okullarda Katımlı Yönetim, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 3, 427-438.

PTA-UK. (2012). Parent Teacher Associations, Department For Education. <http://www.education.gov.uk/schools/pupilsupport/parents/involvement/a0014917/parent-teacher-associations-ptas> (13.10.2012).

Rapp, N. and Heather, D. (2012). Multi-dimensional Parental Involvement in Schools: A Principals' Guide, *International Journal of Educational Leadership Preparation*, 7(1), 1-14.

Smith, J. and Wohlstetter, P. (2009), Parent Involvement In Charter Schools: A New Paradigm Or The Statusquo?, *School Choice and Improvement Research in State, District, Community Contexts*, Vanderbilt University.

Şad, S.N. (2012). Investigation of Parental Involvement Tasks as Predictors of Primary Students' Turkish, Math, and Science & Technology Achievement, *Eğitim Arastırmaları - Eurasian Journal of Educational Research*, 49, 173-196.

Şişman, M. (2010). *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*, Ankara: Pegema.

Yiğit, B. ve Bayrakdar, M. (2006). *Okul- Çevre İlişkileri*, Ankara: Pegema

Zencirci, İsmail (2010). İlköğretim Okullarında Yönetimin Demokratiklik Düzeyi: Katılım, Özgürlük, Özerklik, *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13, 86-114.

Walker, J. M. T., Wilkins, A. S., Dallaire, J. R., Sandler, M. H. and Hoover-Dempsey, V. K. (2005). Parental Involvement: Model Revision through Scale Development, *The Elementary School Journal*, 106(2), 85-104.